

רשומות

הצעות חוק

16 במרס 1981

1526

י' באדר ב' התשמ"א

ספר

290	חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 23), התשמ"א—1981
293	חוק מס עזבון (ביטול), התשמ"א—1981
294	חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 17), התשמ"א—1981
294	חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון מס' 3), התשמ"א—1981
295	חוק הבחירות (דרכי תעמולה) (תיקון מס' 6), התשמ"א—1981

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 23), התשמ"א—1981

1. בסעיף 35(א) לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל—1970¹ (להלן — החוק העיקרי) —

- (1) במקום "להוציא בן זוג הזכאי לקצבת שאיר" יבוא "להוציא שאיר";
- (2) פסקה 3 — תימחק.

2. בסעיף 39 לחוק העיקרי —

- (1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "אלא בנסיבות ובתנאים המפורטים בסעיף זה."
- (2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא :

"(ו) עובד שנתקיימו בו שלושה אלה :

- (1) פרש מהשירות לאחר שהגיע לגיל 60 ;
- (2) תקופת שירותו בפועל היתה 35 שנים לפחות ;
- (3) הוא זכאי לקצבת פרישה בשיעור המירבי, או היה זכאי לה לולא נסתיים שירותו בפטירתו,

יהיו הוא או שאירו, לפי הענין, זכאים לפיצויי פיטורים, אף אם פרשו מהשירות מרצון, עבור תקופת השירות העודפת על תקופת השירות המזכה אותו בקצבה בשיעור המירבי, או היתה מזכה אותו כך לולא נסתיים

דברי הסבר

לכן, עובד ששירת יותר מ-35 שנים ואשר מגיעה לו קצבה מקסימלית (70%), אינו מקבל כל פיצוי עבור השנים בהן הוא ממשיך לעבוד ושעבורן אין משתלמת לו קצבה.

מוצע שעובד שהגיע לגיל 60 וכתוצאה משירותו הממושך, לרבות שירות מוכר לפי החוק, צבר שיעור קצבה מקסימלי ממשכורת קובעת של משרה מלאה, לאחר שירות של יותר מ-35 שנים, יהיה זכאי לפיצויי פיטורים בעד תקופת שירותו העולה על זו המזכה אותו בשיעור קצבה המקסימלי, או על 35 שנים, הכל לפי התקופה הארוכה יותר.

האמור לעיל יחול גם על מי שזכאי לקצבת מירבית בשל גמלאות כפל, או בשל שירות קודם מטעם המדינה שהחוק אינו חל עליו, או בשל הסכם רציפות עם מעבידים אחרים.

סעיף 1 לפי סעיף 35(א)(3), שאיר המשתכר מאור צר המדינה או מקופה ציבורית ואשר משכורתו הקיימת פחותה ממצצית המשכורת הקובעת שלפיה יש לחשב את קצבתו, תשולם לו קצבה מופחתת כהפרש שבין משכורתו הקיימת ובין מצצית המשכורת הקובעת.

לגבי אלמנה או אלמן המשתכרים מקופה ציבורית בוטלה ההגבלה הנ"ל זה מכבר. מוצע עתה לבטל את ההגבלה בדבר השתכרות מקופה ציבורית גם לגבי יתר השאירים.

סעיף 2 סעיף 39(א) לחוק העיקרי קובע:

"א. עובד או שאיר הזכאים, בגלל פרישת העובד, לגמלה לפי חוק זה, פרט למענק לפי סעיפים 23 או 27, לא יהיו זכאים בגלל אותה עילה לפיצויי פיטורים המשתלמים לעובד או לשאיריו."

1 ס"ח התש"ל, עמ' 65.

שירותו בפטירתו, או על 35 שנים של שירות בפועל, הכל לפי הארוכה שביניהן.

(ז) עובד שנתקיימו בו ארבעה אלה :

(1) פרש מהשירות לאחר שהגיע לגיל 60 ;

(2) הוא זכאי לגמלאות כפל לפי סעיף 32(א)(3) או (4), או לקצבת פרישה בנסיבות שחלים עליהן סעיפים 85 או 86, או היה זכאי להן לולא נסתיים שירותו בפטירתו ;

(3) תקופת שירותו בפועל מטעם המדינה, בין שחוק זה חל עליו ובין שחוק זה איננו חל עליו אך תקופת השירות מובאת בחשבון על פי סעיף 85, ותקופת עבודתו אצל מעביד אחר שחל עליה סעיף 86, וכן תקופת עבודתו שעליה העובד איננו זכאי לקצבה לפי חוק זה אלא לקצבה או לתשלום כיוצא בה כאמור בסעיף 32(א)(3) או (4), מצטרפות ביחד לתקופה של 35 שנים לפחות ;

(4) הוא זכאי לקצבה בשיעור המירבי בשל הקבוע בסעיפים 85 או 86 או על פיהם, או בשל האמור בסעיף 32(ב), או שהיה זכאי לה לולא נסתיים שירותו בפטירתו,

יהיו הוא, או שאירו, לפי הענין, זכאים לפיצויי פיטורים, אף אם פרש מהשירות מרצון, עבור תקופת השירות העודפת על תקופת השירות המזכרת אותה בקצבה בשיעור המירבי, או שהיו מזכות אותו כך לולא נסתיים שירותו בפטירתו, או על 35 שנים של שירות ועבודה כאמור בפסקה (3), הכל לפי הארוכה שביניהן (להלן — תקופת השירות העודפת).

(ח) על אף האמור בסעיף קטן (ז), אם על פי הסכם, או הוראה בחוק, מופחת שיעור הקצבה המשתלם מטעם מעביד קודם, בחלק משיעור הקצבה שהיתה מגיעה לעובד עבור תקופת השירות העודפת, אלמלא ההגבלה בדבר השיעור המירבי, לא ישולמו פיצויי פיטורים בעד אותו חלק של התקופה העודפת שלגביו הופחתה הקיצבה כאמור.

(ט) בסעיף זה —

"שיעור מירבי" — השיעור המירבי של קצבת הפרישה שהיה משתלם לעובד אילו פרש ושאין עוד להגדילו על ידי דהייית הפרישה למועד אחר ;
"פיצויי פיטורים" — כמשמעותם בחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג—1963 ;
"תקופת שירות בפועל", לרבות —

(1) תקופת עבודה במוסד מוכר שצורפה לתקופת שירות לפי סעיף 83, או לפי סעיף 52 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמל-אות), התשי"ד—1954 ;

2 ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.
3 ס"ח התשי"ד, עמ' 179.

(2) תקופת העדר משירות המובאת בחשבון תקופת השירות מכוה האמור בסעיף 11(4), או בסעיף 12(4) לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות), התשי"ד—1954.

(ב) סעיף זה יחול על מי שפרש מהשירות ביום ט"ו בניסן התש"ם 1 באפריל (1980) ואילך.

3. בסעיף 70(ב)(4) לחוק העיקרי, אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ג) מקום שבסעיפים אלה מדובר בשר הבטחון ייקרא כאילו מדובר בשר האוצר.

(ד) מקום שבסעיפים אלה מדובר ב"ארגונים ציבוריים" לענין אותו חוק ייקרא כאילו מדובר בארגונים ציבוריים שאישרה הממשלה לענין חוק זה."

4. סעיף 78 לחוק העיקרי יסומן 78 ולפניו יבוא:

78. בסעיף 39, סעיפים קטנים (ו) ו-(ז) ייקראו כאילו במקום "לגיל 60" בא "לגיל 55".

5. בסעיף 102(ב) לחוק העיקרי, במקום "10(4) ו-11(4)" יבוא "10(4), 11(4) ו-66(ב)".

דברי הסבר

סעיף 4 הגיל שבו ניתן להוציא שוטר לקצבה הוא 55 שנים להבדיל מעובד המדינה רגיל שגיל פרישתו הוא 60 שנה. לפיכך מוצע שלענין הנדון בסעיף 2 יהיה הגיל הקובע לגבי שוטרים — 55 שנים.

סעיף 5 סעיף 66(ב) לחוק מאפשר לנציב שירות המדינה לדהות את הוצאתו לקצבה של עובד הוראה שהגיע לגיל 65, עד תום שנת הלימודים כדי שלא להפריע את מהלך הלימודים.

סעיף 102(ב) לחוק מאפשר לנציב שירות המדינה, בה אישור ועדת השירות, בין היתר, לאצול את סמ"כתו להוציא לקצבה עובד שהגיע לגיל 65 שנים.

מוצע כי נציב שירות המדינה יהיה רשאי, באישור ועדת השירות, לאצול גם את סמכותו לפי סעיף 66(ב), לענין דחיית הוצאתו לקצבה של עובד הוראה עד תום שנת הלימודים.

סעיף 3 לפי סעיפים 86 ו-93 לחוק, רשאי שר האוצר להתקשר בהסכמי שמירת רציפות זכויות לגמלאות לגבי עובדים העוברים משירות המדינה לשירות מעביד אחר ולהיפך. לגבי שוטרים מגביל סעיף 70(ב)(4) לחוק העיקרי את ההתקשרות וקובע כי ניתן להתקשר למטרה זו רק לפי סעיפים 52 עד 152 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות), התשי"ד—1954, המאפשרים עריכת הסכמים כאלה בידי שר הבטחון עם "ארגונים ציבוריים" בלבד. מבנה זה של החוק גורם לכך שאין שר האוצר יכול לערוך הסכמי שמירת רציפות זכויות גמלה לגבי שוטרים כפי שהוא יכול לעשות לגבי שאר עובדי המדינה.

מוצע לקבוע כי הסמכות לעריכת הסכמים כאמור לגבי שוטרים תהיה בידי שר האוצר שיהיה רשאי להתקשר בהסכמים עם ארגונים ציבוריים כפי שנקבעו בשעתו על ידי הממשלה לענין החוק העיקרי.

מתפרסמת בזה מטעם ועדת הכספים הצעת חוק של חברי הכנסת :

חוק מס עזבון (ביטול), התשמ"א-1981

ביטול חוק
מס עזבון
תיקון פקודת
מס הכנסה

1. חוק מס עזבון, התש"ט-1949 - בטל.
2. בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה² -
(1) בהגדרת "מחיר מקורי", בפסקה (4), אחרי "יהיה הוא השווי לענין זה" יבוא "ואולם אם נפטר המוריש לאחר כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981) - יהיה השווי השווי שהיה נקבע אילו מכר המוריש את הנכס."
(2) בהגדרת "יום רכישה" -
(א) במקום "ואם הנכס הגיע לנישום" יבוא "ואולם -
(1) אם הנכס הגיע לנישום";
(ב) בסופה יבוא:
" (2) אם הנכס הגיע לנישום בדרך ירושה ממוריש שנפטר אחרי כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981) או בדרך ויתורו של אחר על זכותו לרשת ירושה ממוריש כאמור - היום שהיה נקבע כיום הרכישה אילו מכר המוריש את הנכס."
3. בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963³ -
(1) בסעיף 26, בסופו יבוא: "ואולם אם נפטר המוריש לאחר כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981), יהא שוויה השווי שהיה נקבע לפי פרק זה אילו נמכרה על ידי המוריש."
(2) בסעיף 37(1), אחרי פסקת משנה (ה) יבוא:
" (ו) אם המוכר רכש את הזכות במקרקעין או הזכות באיגוד בדרך ירושה ממוריש שנפטר לאחר כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981) או בדרך ויתור של אחר על זכותו לרשת ירושה ממוריש כאמור - היום שהיה נקבע כיום הרכישה אילו מכר אותה המוריש."
4. תחולתו של סעיף 1 - לגבי עזבון של מי שנפטר אחרי כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981).

תיקון חוק
מס שבח
מקרקעין

תחולה

דברי הסבר

אלא שגם ההכנסות מהמס הן מועטות, כך שאינן שוות את ההוצאות הכרוכות בגבייתן.
לפיכך מוצע שהחוק יבוטל מיום 1 באפריל 1981, במקביל מוצע שלענין ריזות הון או מס שבח מקרקעין בשל מכירת נכסים שהגיעו למוכר בדרך ירושה, יראו כאילו המוריש מבצע את המכירה, כלומר לצורך חישוב מס רווח הון או מס שבח מקרקעין יראו כשווי הרכישה של הנכסים וכיום רכישתם את השווי ואת היום שבהם רכש המוריש את הנכסים.

חוק מס עזבון, התש"ט-1949, מטיל מס על יורשים בשל נכסים שהגיעו אליהם בדרך ירושה או בדרך מתנה מאדם שנפטר תוך חמש שנים מיום נתינת המתנה.
במשך השנים שבהן הופעל החוק התברר שבנטל המס נושאים בעיקר יורשים של עזבונות קטנים, בעוד שבעלי נכסים ששוויים גדול מתחמקים מתשלום המס על-ידי העברת נכסיהם ל"יורשיהם" בעודם בחיים. עובדה זו לא רק שגורמת לאי צדק בחלוקת נטל המס,

חברי הכנסת: מאיר כהן, שלמה לוריניץ,
יהוקאל פלומין ושמואל תמיר

1 ס"ח התש"ט, עמ' 22.
2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
3 ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התש"ס, עמ' 144.

מתפרסמת בזה מטעם ועדת החוקה והמנהל והמכינה הצעת חוק של חבר הכנסת :

חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 17), התשמ"א—1981

1. בסעיף 145(א)(2) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965, אחרי "ואינו משנה את שטחה של הדירה" יבוא "למעט תוספת של שטח מרפסת שנסגרה כדין".

דברי הסבר

של הדירה", משום שכל עוד לא נעשה שינוי היצוני בבנין יש לאפשר השינוי הפנימי בדירה בהתאם לרצון גם של הבעלים ולרווחת מגוריהם, גם אם מדובר בשטח מרפסת שנסגרה כדין.

סעיף 145(א)(2) מתיר לעשות שינוי פנימי בדירה שאינו נוגע לצד היצוני של הבנין.

מוצע לסייג את ההגבלה "ואינו משנה את שטחה

1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

חבר הכנסת בן ציון רוזין

מתפרסמת בזה מטעם ועדת החוקה והמנהל הצעת חוק של חבר הכנסת :

חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון מס' 3), התשמ"א—1981

1. בסעיף 2 לחוק בחירות לגופים ציבוריים, התשי"ד—1954, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ג) הוראות חוק זה יחולו על בחירות לארגון העובדים היציג ולכל אגודה מקצועית שלו."

2. תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בסיון התשמ"א (1 ביולי 1981).

תחילה

דברי הסבר

יש חשיבות רבה לבחירות אשר בגדלן ובהיקפן הם דומים לבחירות לכנסת, אולם הסדרים לפיהם עורכים בחירות אלה פגומים ולא פעם נתגלו אי סדרים בעריכתם.

מוסדות הביקורת, המפקחים על הבחירות, אינם בלתי תלויים והם מורכבים על יסוד משקל הכוחות של מרכיבי המוסדות ההסתדרותיים, ובדרך כלל כל ערעור על החלטות של ועדת הבחירות נדחה וכן פנייה לבתי משפט לא מועילה.

מן הדין שבחירות לגוף נכבד זה אכן ייערכו על טהרת הצדק והיושר. יש להחיל את החוק האמור על הסתדרות העובדים הכללית והאגודות המקצועיות שלה.

חוק הבחירות לגופים ציבוריים נתקבל בשנת 1954 ביזמתה של ההסתדרות הציונית העולמית שביקרה ערובות חוקיות שיש בהן כדי להגן על טהרת הבחירות לקונגרס הציוני, אך נקבעה להצעת החוק מסגרת רחבה יותר, העשויה להקיף גם בחירות אחרות לגופים ציבוריים שונים. החוק כלשוננו לא יחול אוטו-מטית לכל גוף ציבורי, כי אם יופעל אך ורק לגבי אותם הגופים שביקשו את חסותו והממשלה תמצאם ראויים לכך. לשון אחרת, השימוש בחוק זה אינו הובהא לא רשות בלבד.

בהסתדרות הכללית שהוא הגוף היציג של ארגון עובדים, מאוגדים 80% מאזרחי מדינת ישראל. ואכן,

1 ס"ח התשי"ד, עמ' 110.

חבר הכנסת מאיר כהן

מתפרסמת כזה מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט הצעת חוק של חברי הכנסת :

חוק הבחירות (דרכי תעמולה) (תיקון מס' 6), התשמ"א-1981

1. בסעיף 15 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן - החוק העיקרי), במקום "לכל מפלגה ורשימת מועמדים יינתנו 25 דקות, ולכל מפלגה המיוצגת בכנסת היוצאת - 4 דקות נוספות לכל חבר שלה בכנסת" יבוא "לכל מפלגה ורשימת מועמדים יינתנו 23 דקות, ולכל מפלגה המיוצגת בכנסת היוצאת - 6 דקות נוספות לכל חבר כנסת שלה".
- תיקון סעיף 15
2. בסעיף 15א(א) לחוק העיקרי, במקום "לכל מפלגה ורשימת מועמדים יינתנו 10 דקות ולכל מפלגה המיוצגת בכנסת היוצאת - 4 דקות נוספות לכל חבר שלה בכנסת" יבוא "לכל מפלגה ורשימת מועמדים יינתנו 8 דקות ולכל מפלגה המיוצגת בכנסת היוצאת - 6 דקות נוספות לכל חבר שלה בכנסת".
- תיקון סעיף 15א

דברי הסבר

ההצעה הנוכחית באה למתן במעט את היחס בין שתי מכסות הזמן אך גם על פיה תמשיך ותזכה סיעה בת ח"כ יחיד למכסת זמן גדולה מזו שלה זוכה חבר יחיד בסיעה גדולה.

בנוסף הנוכחי של החוק נוצר מצב בלתי סביר במכסת הזמן המוקצבת לסיעה בת ח"כ אחד לבין מכסת הזמן המוקצבת לסיעה בת מספר גדול יותר של ח"כים.

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 138.

חברי הכנסת : י' כץ-מאיר, מ' זירשובסקי,
י' חשאי וחי' קורפו

